

Valsts kases kā SEPA produktu piedāvātājas pašnovērtējums

Eiropas Centrālās bankas/Eirosistēmas (ECB) izstrādāto pašnovērtējuma anketu aizpildīšana nav formāla vai juridiski saistoša prasība SEPA produktu piedāvātājiem (piemēram, bankām un maksājumu iestādēm). To mērķis ir sniegt piedāvātājiem iespēju pārliecināties par to, ka tie var izpildīt arī plašākas ECB prasības, ne tikai pievienoties Eiropas Maksājumu padomes (EPC) rokasgrāmatu un vadlīniju nosacījumiem. ECB neplāno veikt SEPA produktu piedāvātāju atbilstības novērtējumu, bet aicina piedāvātājus pašus regulāri novērtēt to operacionālās iespējas atbilstoši anketās sniegtajiem kritērijiem un rekomendācijām, kā arī publicēt to rezultātus.

ECB uzskata, ka bankām un maksājumu iestādēm, kas pašlaik nepiedāvā kādu konkrētu maksājumu produktu veidu, nav jāpiedāvā attiecīgais produktu veids arī SEPA ietvaros. Tādējādi SEPA aicinājums¹ attiecas tikai uz tiem banku un maksājumu iestāžu produktiem, kurus tās piedāvā kā nacionālos eiro maksāšanas līdzekļus.

Valsts kase

Valsts kase ir Finanšu ministrijas pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 3.augusta noteikumiem Nr.677 "Valsts kases nolikums".

Valsts kases pārvaldnieks 2009.gada 19.oktobrī apstiprināja Valsts kases SEPA ieviešanas plānu, ar ko Valsts kase apņēms piedāvāt saviem klientiem SEPA kredīta pārvedumu nosūtīšanas un saņemšanas iespējas. Valsts kases pašas saimnieciska rakstura maksājumi *euro* tiks veikti SEPA kredīta pārvedumu veidā.

SEPA kredīta pārvedumu veikšanai Valsts kase izmantos Latvijas Bankas SEPA atbilstīgo elektroniskā klīringa sistēmu, kuras izveide tiks pabeigta 2010.gada novembrī.

Atbildes uz pašnovērtējuma anketas jautājumiem sniegtas par sagaidāmo stāvokli 2010.gada 9.novembrī, kad Valsts kase nodrošinās SEPA kredīta pārvedumu nosūtīšanas un saņemšanas iespējas.

1. Vai jūs nodrošināt operacionālās iespējas nosūtīt un saņemt SEPA maksājumus:
  - a. Kļūstot par SEPA kredīta pārvedumu shēmas dalībnieku un ievērojot SEPA kredīta pārvedumu shēmas rokasgrāmatas prasības (jautājums ir saistošs tikai tad, ja šāds produkts tiek piedāvāts);²

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kase, sākot ar 2010.gada 9.novembri, piedāvās saviem klientiem SEPA kredīta pārvedumu nosūtīšanas un saņemšanas iespējas.

¹ *Eurosystem's SEPA expectations*, 27.03.2009. 1. pielikums. [skatīts 2009. gada 8. oktobrī]. Pieejams: <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/eurosystemsepaexpectations200903en.pdf>.

² Tas nozīmē – ECB gaida, ka banka/maksājumu iestāde, kas piedāvā, piemēram, nacionālos kredīta pārvedumus eiro, piedāvā arī SEPA kredīta pārvedumus.

- b. Kļūstot par SEPA tiešā debeta shēmas(-u) dalībnieku un ievērojot SEPA tiešā debeta shēmas(-u) rokasgrāmatas(-u) prasības (jautājums saistošs tikai tad, ja šāds produkts tiek piedāvāts);³

Jā   Nē

Komentāri:

Jautājums netiek attiecināts. Valsts kase, sākot ar 2010.gada 9.novembri, plāno no SEPA pamatproduktiem piedāvāt saviem klientiem nosūtīt un saņemt SEPA kredīta pārvedumus.

- c. Norādot visus operacionālos BIC8 vai BIC11⁴, kuri tiek lietoti maksājumu pakalpojumiem vismaz vienā klīringa un norēķinu infrastruktūras direktoriņā, kas piedāvā pilnu SEPA sasniedzamību;

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kase ir nodrošinājusi informācijas iesniegšanu operacionālā BIC publicēšanai EKS SEPA dalībnieku sarakstā. Izmantojot norādīto BIC, Valsts kases klienti, sākot ar 2010.gada 9.novembri, būs sasniedzami pārējiem SEPA kredīta pārvedumu shēmas dalībniekiem.

- d. Saskaņojot komercdarbības procesus un attiecīgo programmatūru nodrošinājumu atbilstoši EPC rokasgrāmatā sniegtajiem nosacījumiem, kā arī testējot un ieviešot praksē atbilstošos risinājumus;

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kase ir uzsākusi iekšējās informācijas sistēmas pārveidi un plāno testēšanu, kā arī procesu pielāgošanu EPC SEPA kredīta pārvedumu shēmas rokasgrāmatā noteiktajām prasībām.

- e. Piedāvājot SEPA standartu lietošanu "klients–banka" un "banka–klients" posmā⁵ (atbilstoši EPC izstrādēm, kurām pašlaik ir tikai rekomendējošs raksturs), vismaz papildus esošajiem nacionālajiem standartiem un, ja nepieciešams, darbojoties saskaņoti ar klientu programmatūras nodrošinātājiem, lai veicinātu klientu maksājumu migrāciju uz SEPA maksāšanas līdzekļiem;

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kase adaptēs savus procesus un programmatūru nodrošinājumus atbilstoši

³ Tas nozīmē – ECB gaida, ka banka/maksājumu iestāde, kas piedāvā, piemēram, nacionālos tiešā debeta pakalpojumus eiro, piedāvā arī SEPA tiešā debeta maksājumus.

⁴ BIC11 nepieciešams tikai tādā gadījumā, ja maksājumi, kas adresēti vispārējam BIC8 (plus filiāles kods, t.sk. "XXX"), nevar tikt apstrādāti.

⁵ Tiek pieņemts, ka šie paši standarti ir rekomendējoši arī maksājumu iestāžu komunikācijai.

EPC rekomendācijām "klients–banka" un "banka–klients" posmā, "klients–banka" posmā piedāvājot klientiem speciāli pielāgotu SEPA maksājumu ievades formu Valsts kases elektronisko norēķinu sistēmā eKase.

- f. Nepiedāvājot konvertācijas pakalpojumus, kuru rezultātā notiek datu zudumi, respektīvi – visi dati tiek nodoti saņēmējam, izņemot gadījumus, kad saņēmējs nepārprotami prasa nepārsūtīt visu informāciju. Pēc SEPA migrācijas beigu datuma (kad tas tiks noteikts) netiks piedāvāti nekādi konvertācijas pakalpojumi "banka–banka" posmā.

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kase nodrošinās visu SEPA kredīta pārvedumos norādīto datu saņemšanu un nodošanu Valsts kases klientiem, kā arī Valsts kases klientu SEPA kredīta pārvedumu nosūtīšanu atbilstoši UNIFI ISO20022 (XML) formātam, tādējādi konvertācijas pakalpojumi "banka–banka" posmā netiks piedāvāti.

2. Vai jūs klientiem piedāvājat SEPA maksāšanas līdzekļus, kas atbilst jau piedāvātajiem attiecīgajiem nacionālajiem maksāšanas līdzekļiem eiro?⁶ Vai SEPA maksāšanas līdzekļi ir pieejami iekšzemes un pārrobežu maksājumu nosūtīšanai un saņemšanai SEPA valstīs?

Izpildot šīs prasības, banka un maksājumu iestāde ir operacionāli gatava apstrādāt (attiecinātos) SEPA maksāšanas līdzekļus un maksāšanas līdzekļi tiek piedāvāti klientu aktīvai lietošanai.

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kase, sākot ar 2010.gada 9.novembri, būs operacionāli gatava apstrādāt gan iekšzemes, gan pārrobežu SEPA kredīta pārvedumus un piedāvāt saviem klientiem nosūtīt un saņemt SEPA kredīta pārvedumus.

Vai papildus ievērojat šādas ECB rekomendācijas?

A. Vai SEPA maksāšanas līdzekļi tiek piedāvāti klientiem pievilcīgā veidā:

- a. Veidojot SEPA maksāšanas līdzekļus par primāro piedāvājumu iekšzemes un pārrobežu maksājumiem SEPA ietvaros, ar tiem tādējādi aizstājot nacionālos eiro maksāšanas līdzekļus;

Jā   Nē

Komentāri:

---

⁶ ECB gaida ne tikai to, ka nacionālie maksāšanas līdzekļi tiks piedāvāti arī SEPA formātā, bet arī, ka tiks nodrošināts tāds pats pakalpojumu līmenis. Ja tas nav iespējams ar SEPA pamatformātiem, ir iespēja veidot AOS (*additional optional services* – papildu izvēles pakalpojumi) atbilstoši EPC vadlīnijām.

- b. Nodrošinot pakalpojumus, kas pieejami nacionālajiem maksājumiem (piemēram, internetbankas pakalpojumi, iespējas pieteikt atkārtotus vai regulāros maksājumus), arī SEPA maksāšanas līdzekļiem;

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kase saviem klientiem nodrošinās visus tos pašus pakalpojumus, kas bija pieejami tiem kredīta pārvedumiem, ko aizstās SEPA kredīta pārvedumi.

- c. Piedāvājot pakalpojumus, kas ļautu klientiem uzsākt maksājumus tikai ar IBAN palīdzību (piemēram, bez BIC);

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kases klientiem, uzsākot SEPA kredīta pārvedumus, būs jānorāda IBAN un BIC. Norādot tikai IBAN bez BIC, ir iespējams veikt maksājumu tikai starp kontiem Valsts kasē.

- d. Pilnveidojot SEPA maksāšanas līdzekļus, lai ievērotu klientu prasības un pieprasījumu, papildinot tos ar AOS (*additional optional services* – papildu izvēles pakalpojumi), atbalstot veiksmīgu kopējo valsts AOS pārveidošanu par visaptverošu SEPA AOS un ieviešot e-SEPA produktu iniciatīvas un nākotnes ietvarus, piemēram, SEPA interneta maksājumu un SEPA mobilo maksājumu (kad tie būs pieejami)?

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kase pašlaik neplāno piedāvāt saviem klientiem izvēles pakalpojumus SEPA kredīta pārvedumiem, bet šāda iespēja nākotnē netiek izslēgta. Ja nākotnē ieviešīs papildu izvēles pakalpojumus SEPA kredīta pārvedumiem, Valsts kase piedāvās tos saviem klientiem saskaņā ar EPC ieviešanas vadlīnijām.

B. Vai jūsu klienti tiek aktīvi informēti par SEPA:

- a. Īpaši veidojot SEPA sadaļu bankas vai maksājumu iestādes interneta lapā un sniedzot klientiem papildinformāciju;

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kase mājas lapā izveidos informatīvu sadaļu par SEPA pakalpojumiem, ko piedāvā Valsts kase, kā arī tiks dota norāde uz Nacionālo SEPA Latvija interneta lapu, vienlaicīgi Valsts kase sniedz atbildes uz klientu iesniegtajiem jautājumiem.

- b. Skaidri aprakstot katras lietotāju grupas SEPA ieguvumus;

Jā   Nē

Komentāri:

Valsts kase mājas lapā izveidos informatīvu sadaļu par SEPA pakalpojumiem, ko piedāvā Valsts kase, kā arī tiks dota norāde uz Nacionālo SEPA Latvija interneta lapu.

- c. Jau agrīnā projekta stadijā nodrošinot, ka BIC (kamēr tas ir nepieciešamais SEPA identifikators) un IBAN ir viegli pieejams klientiem (piemēram, izvietojot to konta izrakstos redzamā vietā, internetbanku aplikācijās un uz kartēm – ja tam nav juridisku šķēršļu)?

Jā   Nē

Komentāri:

- C. Vai tiek ievērota ECB SEPA politika:

- a. Izmantojot SEPA infrastruktūru (ja saistoši), kas veikusi pašnovērtējumu atbilstoši ECB nosacījumiem infrastruktūrām un publicējusi pašnovērtējuma rezultātus, kā arī ievēro šos nosacījumus atbilstoši veiktajam pašnovērtējumam;

Jā   Nē

Komentāri:

- b. Piedāvājot klīringa un norēķina pakalpojumus (ja saistoši), pamatojoties uz piemērojamiem principiem, kas sniegti izstrādātajos nosacījumos infrastruktūrām?

Jā   Nē

Komentāri:

Jautājums netiek attiecināts. Valsts kase neuztur klīringa/norēķinu infrastruktūru.